

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

07.08.2024 г.

Публична академична лекция на тема "За ролята и значението на етнологичките изследвания в диаспора" бе представена в ИЕФЕМ-БАН

- bta.bg

Публична академична лекция на доц. д-р Галин Георгиев на тема "За ролята и значението на етнологичките изследвания в диаспора" бе представена в ИЕФЕМ-БАН. Снимки: Йоанна Лашкова/БТА

Публична академична лекция на доц. д-р Галин Георгиев на тема "За ролята и значението на етнологичките изследвания в диаспора" бе представена в Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН (ИЕФЕМ – БАН).

Лекцията, която доц. Георгиев изнесе, е подготвена за придобиване на научна степен "доцент" и за заемане на академична длъжност в ИЕФЕМ-БАН.

"Темата, която ни събира днес, за българските общности и групи в диаспора в чужбина, за мен е особено важна. Тя дълги години стои на вниманието на много учени, но всяко нейно поставяне на ново място е важно, защото днешното трудно и сложно време, представлява една подкрепа за българските общности в диаспора в цялото постсъветско пространство и във връзка с войната, която се води на територията на Украйна", отбеляза доц. Галин Георгиев.

По думите му темата е актуална и значима. Той обясни, че тя започва да се разработва по-засилено от 90-е години на 20 век, като резултат от по-интензивното общуване; отварянето на границите; повишаващият се обмен на информация, и засилената научно-изследователска дейност.

"Мисля, че интересът към българите зад граница попада в пресечната точка на най-малко три основни и взаимодопълващи се тематични полета - етнологията на етничността; етнология на идентичността и етнология на миграциите", обясни доц. Георгиев.

"Трябва да бъдем категорични, че това, което чуваме в лекцията - за всички етнологички изследвания, с които доц. Георгиев се занимава в диаспора от години, за тези огромни "натрупвания" за българските общности в постсъветското пространство, можем да изкажем нашето възхищение от неуморната му и последователна работа с истински нюх на етнограф", коментира доц. Ива Кюркчиева (ИЕФЕМ-БАН), която направи кратко представяне на дейността, с която се занимава доц. Георгиев и на неговия труд.

Проучването разглежда феномени като етническата идентичност и културната памет, традициите и празничността, миграциите в диаспора, актуалността на тези теми, и дава възможност за анализ на различни съвременни процеси и тенденции.

На събитието присъстваха директорът на ИЕФЕМ - д-р Владимир Пенчев, членове на института, на Българската академия на науките, близки на доц. Георгиев и други заинтересовани лица. Те имаха възможност да зададат въпросите си към доцента и да коментират представената тема.

Улпия Ескус, Димум и Никополската крепост - сред обектите на археологическите проучвания в Плевенско това лято

- posoki.com

Римската колония Улпия Ескус при село Гиген, крепостта Димум при Белене и Никополската крепост са сред обектите, които ще изследват през това лято археолозите в област Плевен.

В проучванията ще участват не само екипи от Регионалния исторически музей (РИМ) в Плевен, но и от Археологическия институт на Българската академия на науките и Регионалния исторически музей – София. Това каза в интервю за БТА директорът на РИМ – Плевен д-р Володя Попов.

По думите му средства за археологически проучвания отделят от бюджетите си общинските управи на Левски, Белене, Никопол и Кнежа.

Най-силният обект, на който ще има проучвания това лято, е римската колония Улпия Ескус край село Гиген. Екипът се ръководи от доц. д-р Гергана Кабакчиева. Улпия Ескус е град след Рим и там може да се намери всичко, което е дала Античността. Проучванията са насочени към сграда, която е имала статут на резиденция на император или се е използвала, ако приравним към днешните стандарти, от областния управител на провинция или човек с много сериозен статут в Римската империя. Находките от там обогатяват фонда на Плевенския музей", каза д-р Попов.

Доц. д-р Кабакчиева е ръководител и на разкопките при кастела Димум в Белене. Началото на проучванията там ще е със средства на Общината в крайдунавския град, след което ще продължат с финансиране от програмите на Министерството на културата.

Следващият по тежест обект, който се проучва, е четвъртата столица на България при Никопол. Ръководител там е докторантът Венко Иванов от Плевенския музей.

"Това, което излиза от културните пластове на Никопол към този момент, не е все още онова, което имаме като очакване, защото те са в една стратиграфия, която предполага да се мине през културния пласт на османския период, за да се стигне до този от Втора българска държава", обясни д-р Попов. Той подчерта, че голяма подкрепа на проучванията оказва Община Никопол, която има визия за развитието на културно-историческия туризъм в региона.

Следващият обект във фокуса на проучванията през това лято е антично селище при град Левски, където разкопките се водят от археолога от Плевенския музей Владимир Найденов и продължават за поредна година. "Материалите, които излизат от този обект,

ще бъдат основа за бъдеща музейна дейност на територията на община Левски, тъй като местната управа има желание да разшири обхвата на музея в града", поясни директорът на РИМ - Плевен.

Д-р Володя Попов вече започна проучванията за този сезон при халколитно селище в село Бреница, община Кнежа. "Каменно-медната епоха има два етапа – ранен и късен и продължава около 1500 години. В тези периоди има фази на развитие. За Централна и Северозападна България една от фазите е наречена "Бреница", защото тук е открит такъв обект, който е дал името ѝ. Той е открит от д-р Богдан Николов през 70-те години на миналия век", разказа д-р Попов. Той е категоричен, че трябва да се влезе в "дълбочината на тази фаза – да се установи архитектурата на селището, какво е жилищното строителство, охранителната му система и т.н."

"Трябва да работим няколко години, за да съберем необходимия материал, да го обработим и съпоставим, за да подредим начина на живот на жителите на селището, с което да попълним характеристиката на тази първа фаза от каменно-медната епоха", подчерта д-р Попов.

През миналата година обектът е изследван чрез геофизични методи. Това лято усилията на екипа ще са насочени към разкопки на терен.

Директорът на Регионалния исторически музей в София доц. д-р Венета Хаджийска-Янкулова ръководи екип, който проучва обект при село Сухаче, община Червен бряг. Там се е издигала римска вила, разположена в една падина с извор между седем хълма, заобиколена от гори, до там води каменен път от римския период. Вилата е била от няколко постройки. Обектът се разработва на няколко етапа. Част от материалите постъпват в РИМ - Плевен, а други ще бъдат предоставени на Община Червен бряг, която има идеята за създаване на музей.

Нов обект, който ще бъде проучван това лято, е при село Върбица. "Там започваме с търсене по научен момент. През 50-те години, в периферията на селото, в двора на местен жител се откриват две находки от бронзови предмети, това е третото хилядолетие преди н. е. Намерени са бронзови брадви – около 160 на брой. Това е най-голямата находка от бронзови брадви на територията на България", посочи д-р Попов. Ръководител на разкопките е младият археолог Павел Попов. Той ще търси селището, което е било в основата на търговия или производство в този район.

Директорът на Плевенския музей допълни, че на територията на областта има около 1200 регистрирани недвижими паметници на културата, които са потенциални археологически обекти от различните епохи.

Теренните проучвания в област Плевен в зависимост от климатичните условия ще се състоят през месеците август, септември и октомври.

Тежки усложнения от летните вируси

- Труд

ПРОФ. РАДОСТИНА АЛЕКСАНДРОВА, ВИРУСОЛОГ БАН, ПРЕД „ТРУД NEWS“:

СПАЗВАЙТЕ ДОБРАТА ХИГИЕНА И ИЗБЯГВАЙТЕ КОНТАКТИ С БОЛНИ

Свикнали сме да приемаме настинките като нещо „неизбежно“ през зимата, а лятото е време за ваканция и приятни емоции. На наша страна в сезона на купона са ултравиолетовата светлина на слънцето, която атакува вирусите и допринася за поддържане на по-високи нива на витамин Д в тялото ни, и това че прекарваме повече на открито, а понижаването на стреса е балсам за имунната ни система. За съжаление вирусите нямат почивен ден и през лятото също може да се разболеем. Ентеровирусите, както и много вируси, които се разпространяват по фекално-орален път (например норовирусите), преобладават през лятото. Обсъждат се различни фактори, обуславящи сезонността на вирусите. Специалистите не изключват възможността за „взаимодействие“ между тях, при което заразяването с един вирус да намалява вероятността от инфектиране с друг, предизвиквайки преобладаването на отделни групи вируси в различни сезони.

Симптомите на настинка през лятото не се различават от протичането ѝ по всяко друго време на годината, но високите външни температури може да увеличават риска от дехидратация и загуба на електролити.

Отлична хигиена (измиване на ръце, плодове, зеленчуци, кухненски прибори и плотове, повърхности и играчки), прием на достатъчно течности, пълноценен сън, физическа активност на открито, избягване на близки контакти с болни хора намаляват риска от заразяване. Използването на овлажнител у дома и на работното място затруднява разпространението на респираторните вируси. Усилено се проучва дали и как климатичните промени и топлите вълни влияят върху защитата ни.

Междуправителствената експертна група по изменение на климата на ООН постигна две от трите си задачи на сесията в София

- bta.bg

61-ата сесия на Междуправителствената експертна група по климатичните промени (IPCC) на ООН заседава в София от 27 юли до 2 август. Снимка: Милена Стойкова/БТА

Две от трите основни задачи на 61-ата редовна сесия на Междуправителствената експертна група по изменение на климата на ООН (IPCC) бяха постигнати през изминалата седмица в София. Това става ясно от статия, публикувана след приключването на сесията от изданието Earth Negotiations Bulletin (ENB), което е проект на независимия Международен институт за устойчиво развитие (IISD). Пленарните сесии на IPCC са със закрити заседания.

София бе домакин на сесията от 27 юли до 2 август. Над 400 делегати от 195 страни участваха във форума.

Откриването на 61-вата сесия е изключително важно за страната ни, защото утвърждава ролята на България като активен участник в климатичната дипломация в глобален аспект, каза преди откриването на форума служебният министър на околната среда и водите Петър Димитров.

В навечерието на сесията председателят на IPCC Джим Скиа каза в интервю за БТА, че очакванията от сесията са да се постигне одобрение на основните направления в специалния доклад за климатичните промени в градовете, както и по доклад за методологията за измерване на емисиите за краткосрочните фактори, влияещи върху климата. Третата основна задача на сесията бе изготвяне на график за подготовка и издаване на докладите до края на десетилетието (Графика за стратегическо планиране).

В навечерието на седмия цикъл за оценка на климатичните промени отговорностите на IPCC са ключови, отбеляза ENB. Дискусиите на сесията в София са били сложни, като делегатите са изложили разнообразни, понякога и противоречащи си гледни точки и приоритети по ключови въпроси, посочи изданието. Постигането на компромис изисква интензивни дискусии и в някои случаи множество редакции, но IPCC е успяла успешно да постигне консенсус по насоките на двата доклада. Трудности са възникнали при постигането на споразумение по Графика за стратегическо планиране и делегатите са решили да продължат дискусиите на следващата си редовна среща. В края на сесията в София секретарят на IPCC Абдалах Моксит обяви, че следващата сесия на експертната група ще бъде през четвъртата седмица на февруари 2025 г., скоро предстои да бъде обявен домакин на срещата.

IPCC успя да приключи навреме с дневния ред на 61-ата си сесия в София, което бе особено важно, защото така всички делегации, особено от малки страни, имаха възможност да участват пълноценно в дискусиите, за разлика от предишни сесии, които приключваха доста след предвидения за сесиите период, отбеляза ENB. Приключването на сесията по план бе една от целите на Джим Скиа и важна стъпка към гарантирането на факта, че работата на IPCC е приобщаваща, подчерта изданието. Спорове за приобщаването и равното участие на всички страни в работата по Графика за стратегическо планиране е бил в основата на трудностите за постигане на консенсус, посочи изданието.

В заключителните си думи Джим Скиа каза, че за него е било „удоволствие през част от времето и предизвикателство в други моменти“ да председателства заседанието, писа ENB. Накрая постигнахме консенсус с цената на значителни усилия, добави той. Пред БТА преди началото на форума Скиа подчерта, че за постигане на консенсус в Междуправителствената експертна група е нужно много търпение. " На тези наши срещи ние се договаряме по съдържанието на докладите дума по дума, изречение по изречение. А става дума за доклади по тридесет страници. И те се одобряват с консенсус от правителствата и от учените. Много важно е, че в този процес на обсъждане заключенията се придържат към установеното от учените. При всяко от обсъжданията, откакто съм председател на IPCC, се обръщаме към авторите с въпроса дали констатациите съвпадат с научните резултати, които се отнасят към тях. Ако не е така, не можем да ги одобрим. Има

дискусии за това коя тема или кои открития ще бъдат подчертани, но нищо в докладите ни не се отклонява от научните доказателства", посочи Джим Скиа.

При закриването на сесията той е подчертал, че тя приключва „само 50 минути след планираното“. Джим Скиа е благодарил на българското правителство и на София за домакинството на сесията и делегатите са аплодирани младите учени, които са подпомогнали сесията като доброволци. Надяваме се, че в бъдеще ще проявите интерес да бъдете сред авторите на IPCC, обърнал се към тях Скиа.

Български учени проявяват интерес да се включат в работата на Междуправителствената експертна група по изменение на климата. Джим Скиа каза пред БТА, че двадесет българи са номинирани за следващия доклад SCoPex (Stratospheric Controlled Perturbation Experiment - експеримент с контролирани смущения в стратосферата - бел.ред.). В понеделник, след края на сесията, в уебинар, организиран от Министерството на околната среда и водите, се включиха над 30 български и международни учени, които се запознаха с правилата за участие в докладите на IPCC.

Събитието бе част от съпътстващата програма към домакинството на България на 61-ата сесия на IPCC, която бе под патронажа на кмета на София Васил Терзиев. Тя включваше научни конференции, организирани от БАН, СУ „Св.Климент Охридски“, министерства, неправителствени организации, с участието на специалисти от НИМХ, изследователи от български университети. Неправителствени организации като Коалиция за климата, „БлуЛинк“, „Горичка“ „Климатека“, „Импакт Нест“ също организираха и участваха в събития от съпътстващата програма на форума.

Делегатите на 61-ата сесия на IPCC бяха посрещнати в София и със светлинната проекция „Хоризонт“, която освети Националния дворец на културата (НДК) в три поредни вечери от 27 до 29 юли. „Хоризонт“ е съчетание от 3D mapping технология с динамични образи, които преобразиха фасадата на НДК с послания за изменението на климата, роля на науката в намиране на решения и личната отговорност на всеки човек. В първата вечер на „Хоризонт“ 200 дрона осветиха небето над НДК в 10-минутен спектакъл със светлинни форми и послания за значението на действията за климата.

Надявам се резултатите от вашата работа, както и от скромния принос на България, да бъдат ясно чути по време на срещата на КОП29 през ноември в Азербайджан, каза служебният министър на околната среда и водите Петър Димитров пред делегатите на IPCC в София.